

FUNDUSZ AUTOBUSOWY - pytania i odpowiedzi

Czy linie komunikacyjne w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej uruchamiane z wykorzystaniem środków Funduszu muszą być ujęte w planach transportowych?

Odpowiedź: Jeżeli organizator jest zobowiązany do sporządzenia planu transportowego i bezpośrednio zawrze umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w przypadku określonym w art. 22 ust. 1 pkt 4 to linie komunikacyjne, na których będą wykonywane przewozy autobusowe o charakterze użyteczności publicznej nie muszą być ujęte w planie transportowym (art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym).

Natomiast jeżeli organizator dokona wyboru operatora w pozostałych trybach określonych w art. 19 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym i jest zobowiązany do sporządzenia planu transportowego w związku z art. 9 ww. ustawy to w tej sytuacji linie komunikacyjne na których mają być organizowane przewozy o charakterze użyteczności publicznej muszą być ujęte w planach transportowych.

W sytuacji gdy organizator nie jest zobowiązany do sporządzenia planu transportowego to może zorganizować i uruchomić przewozy bez planu transportowego wyznaczając linie komunikacyjne w drodze uchwały właściwej rady organu stanowiącego.

Czy w przypadku gdy przewozy są realizowane przez samorządowy zakład budżetowy to organizator, będzie mógł skorzystać ze środków Funduszu?

Odpowiedź: Tak. Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 4 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym ilekroć w ustawie jest mowa o umowie o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego należy przez to rozumieć również akt wewnętrzny określający warunki wykonywania usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego przez samorządowy zakład budżetowy.

W jaki sposób należy rozumieć pojęcie „nowa linia komunikacyjna”?

Odpowiedź: Zgodnie z definicją „linii komunikacyjnej” zawartą w art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym linia komunikacyjna to połączenie komunikacyjne na sieci dróg (...) wraz z oznaczonymi miejscami do wsiadania i wysiadania pasażerów na liniach komunikacyjnych, po których odbywa się transport publiczny.

W przypadku gdy dana linia komunikacyjna zostanie uzupełniona o nowe przystanki komunikacyjne lub o dodatkowe kursy w godzinach innych niż już funkcjonujące należy traktować ją jako nową linię.

Czy korzystając ze środków Funduszu będzie można nadal otrzymywać dopłaty do biletów ulgowych?

Odpowiedź: Tak. Uzyskanie dopłaty do kwoty deficytu pojedynczej linii komunikacyjnej w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w ramach Funduszu nie wyklucza możliwości ubiegania się o dopłaty do utraconych przychodów w związku ze stosowaniem biletów ulgowych.

W jakiej formie może zostać zawarta współpraca między powiatem a gminami?

Odpowiedź: Ustawa o publicznym transporcie zbiorowym jako formę współpracy między powiatem a gminą w związku z organizowaniem publicznego transportu zbiorowego przewiduje zawarcie związku powiatowo-gminnego.

Kto jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego kiedy linia przebiega przez dwa województwa?

Odpowiedź: Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o publicznym transporcie zbiorowym organizatorem publicznego transportu zbiorowego jest województwo właściwe ze względu na najdłuższy odcinek planowanego przebiegu linii komunikacyjnej, w uzgodnieniu z województwami właściwymi ze względu na przebieg tej linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej jest organizatorem przewozów na linii komunikacyjnej albo sieci komunikacyjnej w międzywojewódzkich przewozach pasażerskich.

Jak oszacować deficyt pojedynczej linii komunikacyjnej w przewozach o charakterze użyteczności publicznej?

Odpowiedź: Zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej kwota deficytu pojedynczej linii komunikacyjnej w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej jest to ujemny wynik finansowy netto wyliczony dla tej linii nieuwzględniający rozsądnego zysku, o których mowa w rozporządzeniu (WE) 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczącym usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70.

Czy jest konieczna uchwała rady jednostki samorządu terytorialnego w celu uzyskania dopłaty z Funduszu na linię komunikacyjną?

Odpowiedź: Zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego wymaga uzyskania zgody organu stanowiącego właściwego organizatora.

W jaki sposób wojewoda powinien zweryfikować dane i informacje zawarte we wniosku o objęcie dopłatą?

Odpowiedź: Organizator jest zobowiązany dołączyć dokumenty potwierdzające dane i informacje zawarte we wniosku o dopłatę. Na podstawie tych dokumentów wojewoda powinien mieć możliwość weryfikacji powyższych danych w oparciu o przedłożone przez organizatora dokumenty.

Jakie dokumenty organizator powinien przedstawić wojewodzie w ramach wniosku o objęcie dopłatą?

Dokumenty powinny zawierać w szczególności dane i informacje takie jak:

- wielkość pracy eksploatacyjnej,

- koszty i przychody z działalności przewozowej na podstawie których obliczono planowaną kwotę deficytu linii komunikacyjnej,
- planowaną łączną kwotę dopłaty w danym roku budżetowym, a także planowany udział własny organizatora w wysokości nie mniejszej niż 10% kwoty deficytu linii komunikacyjnej,

a także dane dotyczące liczby zatrzymań autobusu na przystankach oraz informacje w zakresie realizacji potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej w ramach dostępu do przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Czy przewozy realizowane na terenie gminy będącej gminą miejsko-wiejską są komunikacją miejską?

Odpowiedź: Przewozy, których organizatorem jest gmina miejsko-wiejska realizowane na obszarze tej gminy nie mają charakteru komunikacji miejskiej. Są to gminne przewozy pasażerskie.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej przepisów ustawy nie stosuje się do przewozów realizowanych w ramach komunikacji miejskiej. Definicja komunikacji miejskiej zawarta jest w art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, który za komunikację miejską uznaje gminne przewozy pasażerskie wykonywane w granicach administracyjnych miasta albo miasta i gminy, miast, albo miasto i gminy sąsiadujących jeżeli zostało zawarte porozumienie lub został utworzony związek międzygminny w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego, a także metropolitalne przewozy pasażerskie.

Czy istnienie takiego porozumienia wyklucza możliwość dofinansowanie nowych linii?

Czy w przypadku braku takiego porozumienia organizator może zgłosić linię, która będzie się zatrzymywać na przystanku w mieście, ale punkt początkowy/końcowy będzie miała w miejscowości wiejskiej?

Odpowiedź: Na zagadnienie należy spojrzeć od strony, kto zgodnie z ustawą o publicznym transporcie zbiorowym jest w danej sytuacji organizatorem. Porozumienie, o którym mowa w definicji komunikacji miejskiej zawartej w art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym dotyczy sytuacji gdy organizatorem jest prezydent miasta i wtedy takie przewozy będą miały charakter komunikacji miejskiej. Dopłata ze środków Funduszu nie dotyczy komunikacji miejskiej. W przypadku gdy przebieg linii przewiduje przystanki w mieście ale punkt początkowy/końcowy będzie ona miała w miejscowości wiejskiej, są to przewozy pomiędzy dwoma gminami, zatem z mocy ustawy o publicznym transporcie zbiorowym są to przewozy powiatowe, dla których organizatorem jest starosta i to on na potrzeby organizowanych przez siebie przewozów będzie mógł się zwrócić o dopłatę z Funduszu. Należy jednak wskazać, że przewozy na takiej linii komunikacyjnej może zorganizować prezydent miasta w porozumieniu, o którym mowa a art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym z sąsiednią gminą i wtedy będą one miały charakter komunikacji miejskiej.

Czy wszystkie jednostki samorządu terytorialnego będące gminami miejskimi, a jednocześnie będące organizatorami publicznego transportu zbiorowego na terenie swojej gminy, zostają wyłączone z możliwości korzystania z dofinansowania środkami z Funduszu?

Odpowiedź: Dopłacie nie podlegają przewozy organizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, które zorganizowały komunikację miejską na swoim obszarze. Nie wszystkie gminy zorganizowały komunikację miejską. Jeśli obsługa komunikacyjna na ich terenie jest realizowana np. przez komunikację powiatową to właściwym do ubiegania się o dopłatę na zorganizowane przez niego linie powiatowe z Funduszu jest dany starosta.

W jakim momencie uruchamiania przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej z wykorzystaniem środków Funduszu organizator powinien mieć zapewnione pieniądze w budżecie na ten cel?

Odpowiedź: Organizator powinien zapewnić środki finansowe w swoim budżecie najpóźniej w momencie zaciągnięcia zobowiązania tj. zawarcia z operatorem umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

Czy dołożenie dodatkowego przystanku do istniejącej linii (na odcinku A-B, bez zmiany punktu początkowego i końcowego) można uznać za nową linię?

Odpowiedź: Tak. W przypadku gdy dana linia komunikacyjna zostanie uzupełniona o nowe przystanki komunikacyjne lub o dodatkowe kursy w godzinach innych niż już funkcjonujące należy traktować ją jako nową linię. Zgodnie z celem ustawy o Funduszu preferowane jest uruchamianie nowych przewozów tj. np. wydłużenie linii choćby o przystanek w innej miejscowości.

Załóżmy, że istnieje linia A-B. Czy dołożenie kolejnego przystanku do linii, tj. A-B-C, przy założeniu, że ta nowa linia jest deficytowa, daje nam możliwość do dofinansowania całej linii A-C czy też wyłącznie linii na odcinku B-C?

Odpowiedź: W przypadku gdy dana linia komunikacyjna zostanie uzupełniona o nowe przystanki komunikacyjne lub o dodatkowe kursy w godzinach innych niż już funkcjonujące należy traktować ją jako nową linię. Dopłata dotyczy całej deficytowej linii na odcinku A-C.

Czy jest konieczna uchwała rady jednostki samorządu terytorialnego w celu uzyskania dopłaty z Funduszu na linię komunikacyjną?

Odpowiedź: Zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego wymaga uzyskania zgody organu stanowiącego właściwego organizatora.

Czy linie o charakterze użyteczności publicznej uruchamiane z wykorzystaniem środków Funduszu, można łączyć z przewozem dzieci do szkół na terenie gmin?

Odpowiedź: Przewóz dzieci do szkół może być organizowany w ramach linii regularnych specjalnych (przewozy zamknięte), a także w ramach publicznego transportu zbiorowego

(przewozy otwarte), do których zalicza się także przewozy o charakterze użyteczności publicznej.

Czy wyodrębniony rachunek bankowy wojewody, na który będą wpływały środki od dysponenta Funduszu powinien być oprocentowany?

Odpowiedź: Wyodrębniony rachunek bankowy wojewody, na który będą wpływały środki od dysponenta Funduszu nie musi być oprocentowany.

Czy w myśl art. 22 ustawy o Funduszu konieczne jest zawarcie nowej umowy na nowe linie, czy też akceptowane będzie zawarcie z obecnym operatorem aneksu do aktualnie obowiązującej umowy, w którym zostaną uwzględnione nowe linie?

W ust. 2 tego artykułu, jest również mowa o uzyskaniu zgody organu stanowiącego, czy zatem w przypadku aneksu również konieczne staje się uzyskanie zgody?

Odpowiedź: Jednym z warunków otrzymania dopłaty jest zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego po wejściu w życie ustawy o Funduszu. Zawarcie tej umowy wymaga zgody rady organu stanowiącego, o której mowa w art. 22 ust. 2 ustawy o Funduszu. Aneks do obowiązującej umowy nie stanowi nowej umowy.

Czy Organizator może zawrzeć umowę na świadczenie usług przewozu na linii funkcjonującej od daty wejścia w życie ustawy? Czy Wojewoda może wypłacić środki za okres przed zawarciem umowy z Organizatorem (np. na przewozy od 19 lipca br.)?

Odpowiedź: W opisanym przypadku musi być spełniony warunek określony w art. 22 ust. 1 ustawy o Funduszu. Dopłacie podlegają linie na których przewozy są wykonywane od dnia wejścia w życie ustawy.